

**A SZÉKKUTASI LÍBOR ILONA ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Készítette: Kecskeméti Károlyné

Tartalom

Előszó	Error! Bookmark not defined.
Az óvoda jellemző adatai.....	10
I. Az óvoda bemutatása.....	Error! Bookmark not defined.
II. Az óvoda személyi feltételei	11
III. Az óvoda nevelési célja és feladatai	15
III. 1. Nevelőmunkánk feladatai.....	15
III. 2. További feladatok	16
IV. Az óvoda működési célrendszere	17
V. A nevelés alapvető keretei	18
V. 1. A nevelés tervezése és időkeretei	18
Heti rend	20
A hetirend általános tartalma és időkeretei.....	20
V. 2. Az óvodapedagógusok által kötelezően vezetendő dokumentumok	21
V. 3. Az óvodai nevelés eszközei, a gyermek tevékenységei.....	24
V. 4. A gyermeki tevékenység tartalmai	24
V. 5. A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében.....	24
Az érzelmi nevelés feladatai	25
V. 6. A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében.....	27
V. 7. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében.....	27
V. 8. A tudatos fejlesztés feltételei.....	28
A környezetben élők hatásai	29
VI. A fejlesztés tartalma	29
VI. 1. Játék és tanulási tevékenység	30
VI. 2. Társas, közösségi tevékenység.....	32
VI. 3. Munkatevékenység	33
VI. 4. Szabadidős tevékenység.....	34
VII. A komplex foglalkozások rendszere	34
VII. 1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások.....	35
Anyanyelv	35
Matematika	39
VII. 2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások	42

Természet-társadalom-ember.....	42
Művészeti tevékenységek	45
VII. 3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenysége	55
Mindennapi mozgásos tevékenységek.....	Error! Bookmark not defined.
VIII. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	58
IX. Az iskolába lépés feltételei	60
X. Az óvoda kapcsolatai	61
Az óvoda és család	61
Az óvoda és más intézmények közötti kapcsolat.....	62
Az óvoda kapcsolata az iskolával.....	63
Az óvoda kapcsolata az egészségügyi intézményekkel.....	67
A közoktatás-irányítással és szakmai szolgáltató szervezetekkel kialakított kapcsolatok	68
Gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységek	68
Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének, fejlődésének segítése	69
XI. Az óvoda nevelési programjának értékelése.....	71

Ha a jövő évről akarsz gondolkodni – vess magot!

Ha egy évtizeddel számolsz – ültess fát!

Ha terved egy életre szól – embert nevelj!

I. Bevezetés

I. 1. A helyi óvodai nevelés jogi és tartalmi keretét meghatározó dokumentumok

- A Nemzeti Köznevelési törvény (2001.évi CXC tv.)és annak módosításáról szóló (0212.évi CXXIV tv) valamint a nevelési oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012 (VIII.31), EMMI rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló 211.évi CXC. törvény
- 1993.évi LXXIX.tv.a Közoktatásról,és annak módosításai
- 137/1996. (VIII.28.) MKM rendelet Óvodai nevelés országos alapprogramja
- 11/1994.(VI.8) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- 1992.évi,többször módosított XXXIII.tv.a közalkalmazottak jogállásáról
- 138/1992.(X.8.)Kormányrendelet a közalkalmazottakról szóló tv.végrehajtásáról a közoktatási intézményekben
- 1997.évi XXXI.tv.a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 23/1997.(VI.4.)MKM rendelet a fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelveiről
- 1/1998.(VII.24.)OM rendelet nevelési-oktatási intézmények kötelező(minimális) eszközeiről és felszereléséről
- 3/2002.(II.15.)OM rendelet a közoktatási intézményekben folyó minőségfejlesztés bevezetéséről
- 32/1997.(XI.5.) MKM rendelet a Nemzeti,etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelveiről
- 277/1997.(XII.22.) rendelet a Pedagógus továbbképzésről és szakvizsgáról
- A fenntartó által hozott rendeletek

I. 2. Az alapdokumentum módosításának szükségessége

- a törvény által előírt 5 évenkénti felülvizsgálat a közoktatásról szóló 2003.évi LXI.törvénnyel megállapított 129.§-ának (6) bekezdése alapján
- A kompetencia alapú nevelési program bevezetése

- Sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása az 1993.évi LXXIX. .törvény,a 2003.évi törvény 30.§ - a Oktatási pontjának módosítása, valamint a 2/2005.(III.1) OM számú rendelet 1.sz.mellékletében foglalt,a sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelésének irányelve a meghatározó
- A Kormány 255/2009.(XI.20)Kormányrendelete az Óvodai nevelés országos programjának kiadásáról szóló 137/1996.(VIII.28)Kormányrendelet módosításáról.

A felsorolt dokumentumokban kiemelt alapelv a gyermeki jogok deklarálása az óvodai nevelésben és minden élethelyzetben.

Megfogalmazzák az óvoda szerepét a személyiségfejlesztés folyamatában.

I. 3. Az óvoda nevelési alapelvei a következők:

- Óvodánkban folyó nevelésnek a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia; az egyenlő hozzáférés biztosításával
- Az óvodába járó gyermeket gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A gyermekek nevelése elsősorban a család feladata, joga és kötelessége, s ebben a folyamatban az óvoda a tőle telhető maximális kiegészítő szerepet kell, hogy vállalja.
- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése-oktatása (továbbiakba: sajátos nevelési igényű gyermekek), különleges gondozása, személyiségfejlesztése.
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése.
- Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésében támogatjuk a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

- Az alapelvek figyelembe vételével a Helyi Nevelési Programunk megvalósítása során kiemelten kívánunk foglalkozni:
- A játéktevékenység sokszínűségével, mint a gyermek személyiségének kibontakoztatásának egyik eszközével. Az élmény – fantázia - játék egységének megteremtésével.
- Az anyanyelvi nevelés területén a tiszta, érthető, tagolt beszéd kialakításával, a drámapedagógia, a bábozás adta lehetőségek kihasználásával, a folyamatos beszéd kialakításával.
- A környezet megismerésére, megóvásával kapcsolatos tennivalókra való figyelemfelhívással, az értékekre érzékeny gyermekek (felnőttek) nevelésével.
- Olyan, mozgásukban is fejlett gyermekek nevelésével, akik nemcsak a hagyományosan vett testnevelés során fejlődnek, hanem a tánc, néptánc, testtartás károsítását megelőző speciális tornáztatással.
- Az egyéni képességeknek különbözőségét figyelembe véve zenei, énekművészeti, képi ábrázolás fejlesztésével.
- Az identitás megőrzését, ápolását, átörökítését a néphagyományok megismerésével, az etnikai kisebbségek igényeit és sajátosságait figyelembe véve.
- A szülői igények alapján kívánunk lehetőséget biztosítani idegen nyelv tanulására, más népek kultúrájának, nyelvének megismerésére.
- Magatartásában, viselkedésében, szokásaiban fejlett, az iskolai életmódra képes gyermekek nevelésével.
- Az iskolai életmód elengedhetetlen követelménye a figyelemkoncentráció, a megfelelő ismeretanyag a környező világ dolgairól, benne matematikai, közlekedés kultúrával kapcsolatos ismeretek is.
- Ezek folyamatos fejlesztését az egész óvodai élet kiemelten fontos elemeinek tartjuk.
- A családi nevelés és az óvodai élet összhangjának, egymást segítő tevékenységének kiemelten fontos szerepet szánunk.
- Az óvodán belüli egységes nevelési elvek megvalósulásával a nyugodt, kiszámítható környezet biztosításával mind a gyermekek, mind a felnőttek számára.
- A hátrányos helyzetben élő, szociálisan sérült, fejletlen gyermekek differenciált fejlesztésével.
- Speciális terápiák, módszerek alkalmazásával a sajátos nevelési igényű gyerekek személyiségének fejlesztése.

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésével az óvodai IPR program alkalmazásával. / Lásd teljes leírás mellékelve/

A Székkutasi Líbor Ilona Óvoda küldetésnyilatkozata

Nevelési Programunk a Tevékenységközpontú Nevelési Program, melyben kiemelten hangsúlyos a tevékenységek által szervezett korszerű ismeretelsajátítás komplex foglalkoztatási rendszerben, melyben a gyerekek számára igyekszünk boldog, felhőtlen gyermekéletet, kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlődést biztosítani.

Nevelési céljaink elérése érdekében a gyermekek önállóságának-aktivitásának növelését, differenciált fejlesztését kívánjuk biztosítani.

Nagy figyelmet fordítunk a tehetséges gyermekek fejlesztésére is.

Az óvoda nyitottsága, biztosíték arra, hogy eddig elért eredményeink, s tevékenységeink nem csupán községünkben, hanem tágabb környezetünkben is ismertté váljanak.

A korszerű technikákat, pedagógiai módszereket igyekszünk óvodai életünkbe beépíteni, mellyel színes, vonzó tevékenységeket biztosítunk a gyermekek számára. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek jó közérzettel, érzelmileg motiváltan vegyenek részt a tanulási folyamatban, maximális érzelmi biztonságban.

A Kompetencia alapú óvodai programcsomag alkalmazásának lehetőségével a képességfejlesztést helyezzük a nevelés középpontjába: alkalmazni képes tudás, képességek, készségek megszerzését, mely megalapozza az egész életen át tartó tanulást. Ezzel is segíteni kívánjuk az önállóság, belső kontroll, nyitottság, rugalmasság, kreativitás, tolerancia, együttműködés készség, kritikus gondolkodás, probléma megoldás személyiségjegyek kialakulását.

Az érzelmi és erkölcsi nevelés komoly hangsúlyt kap a nevelési gyakorlatunkban, mert ez alapozza meg a személyiség szocializációját.

A megalapozott szokásrend kialakításával – amely értékrendhez vezet – olyan biztonságot kívánunk nyújtani a gyerekeknek, amely támpontot ad a mindennapokban, s amely értelmes célokkal tölti meg azokat.

Óvodai nevelésünk gondoskodik az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-

specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Valljuk, hogy a játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Kiemelkedő jelentőségű a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése/ IPR program óvodai alkalmazása/.

Szoros partneri kapcsolatok kiépítésére törekszünk, melyben a nevelőtestület a célok érdekében egységes egészként dolgozik. Pedagógusaink nyitottak „Tanulni kész” óvoda, aki a minőséget tudatosan tudja, s kívánja kezelni.

„A kisgyermek fejlődésének szabadsága nem azt jelenti, hogy egyszerűen magukra hagyjuk, hanem segítő szeretettel emeljük köré a megfelelő környezetet...
Minél tökéletesebb a környezet, annál kevesebb Beavatkozásra van szükség a felnőtt részéről...
Arra kell törekedni, hogy a gyermek mindent, Amire képes, önállóan is végezzen!”

Minden gyermek érték számunkra, ezért vállaljuk a kihívásokat jelentő nevelési feladatok megoldását is.

Képesek vagyunk folyamatosan megújulni, követjük partnereink igényeit, elvárásait. Eredményeink igazolják, hogy fejlesztő munkánk eredményes.

Olyan közösség vagyunk, ahol a minőségbeli tudás mellett fontos a tolerancia és az összetartozás.

Az óvoda jellemző adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése:

Székkutasi Líbor Ilona Óvoda

Alapításának éve: 2013

Alapító okirat száma, kelte:

Az óvoda pontos címe, telefonszáma:

Székkutasi Líbor Ilona Óvoda

Székkutas, Murgács Kálmán u. 20. 6821

Telefon: 30/278-0171

Működési területe:

Székkutas község

Felügyeleti szerve:

Székkutas Község Önkormányzata

Gazdálkodási jogköre:

Önállóan működő költségvetési szerv.

Az előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szempontjából részjogkörrel rendelkező költségvetési szerv.

Az intézmény gazdálkodási feladatait ellátó önállóan működő és gazdálkodó szerv:

Székkutas Község Önkormányzat Polgármesteri Hivatala

Jogszabályban meghatározott közfeladat: óvodai ellátás (Mötv. 13 §.(1) bekezdés 6.pont)

Az óvoda vezetője: Kecskeméti Károlyné

II. AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

Székkutas község jelenlegi lakosainak száma: 2261 fő. A községben 1947 óta működik óvoda. .

Jelenleg 2 csoporttal, de 75 fő engedélyezett létszámmal működik.

A község egyetlen óvodája, mely a külterületen élő gyermekek óvodai ellátásáról is gondoskodik.

II.1.A PEDAGÓGIAI MUNKA MEGÚJÍTÁSA

KOMPETENCIA ALAPÚ NEVELÉS-OKTATÁS

Intézményünk 2009.szeptember 1-től egy sikeres pályázat útján /TAMOP 3.1.4/08-2-0125/az induló kiscsoportban bevezette a kompetencia alapú nevelést-oktatást felmenő rendszerben.

A pályázat segítségével az alábbi célok elérését tűztük ki:

- A kompetencia alapú nevelés-oktatás minél szélesebb körű kiterjesztése
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése
- Kompetencia alapú oktatási programcsomag megismerése és bevezetése egy óvodai csoportban felmenő rendszerben.
- Eszközök, egységes oktatási programok alkalmazásának meghonosítása
- Projektalapú nevelés-oktatás továbbfejlesztése
- A digitális tudás elterjesztése, mindennapi gyakorlattá válásának támogatása a pedagógusok körében
- A szegregációmentes együttnevelési környezet további biztosítása (oktatási integráció, befogadó pedagógiai kultúra támogatása, egyéni fejlesztési tervek, egyéni differenciálás fejlesztése)

„Az elfogadás olyan ,mint a termékeny talaj ,mely lehetővé teszi,
hogya a kis mag olyan gyönyörű virággá fejlődjön,amilyen né belső lehetőségei csak engedik.
A talaj kioldja a mag fejlődési képességét,de ez a képesség benne rejlik a magban.
Csakúgy,mint a magban,a gyermekben is tökéletesen benne rejlik a fejlődés képessége.”

/Thomas Gordon/

Programunk a Tevékenységközpontú óvodai nevelési program helyi gyakorlata sokban hasonlít a kompetencia alapú programhoz,jól illeszthetők egymáshoz.

Az életre való felkészítés az alapja a nevelési elképzelésünknek,melyet a gyermeki személyiség fejlesztésével oldhatunk meg.

A személyiség pedig elsősorban és legfőképpen a tevékenységek,cselekvések komplex rendszerén keresztül fejlődik.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és sokoldalú cselekvés és cselekedtetés mindennél fontosabb az óvodás gyermek szempontjából.Ezt nem lehet kiváltani vagy helyettesíteni az intellektuális fejlesztéssel,bár annak jelentőségét elismerjük,ám hatásának mértéke a 3-6 éves korban alatta marad a tevékenységek általi fejlesztés eredményeinek.

Meggyőződésünk,hogya a tevékenységek által nevelt gyermekek felnőve aktív részesei lehetnek saját természeti és társadalmi környezetük kialakításának és továbbfejlesztésének.

Mindkettő program a gyermek tevékenységére építve,tevékeny-

kedtetése közben biztosítja,szervezi tevékenységeit,tapasztalatszerzéshez helyet,időt,eszközt biztosít, valamint a gyermek spontán tapasztalatszerzésének is helyet ad,ezzel biztosítva a sok közös és egyéni élményt a gyermekeknek.

A kompetencia alapú program az egész életen át tartó tanulást hangsúlyozza.

A HOP is a foglalkozások anyagánál több alkalommal sokoldalúan különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezi a hangsúlyt,a cselekvések sorozatában a gyermek aktív közreműködését,érzékelését,tapasztalását valódi környezetben.

A kompetencia alapú programcsomag egy teljesen kidolgozott program.

Benne található a négy őselem jelkép: Levegő

Tűz

Víz

Föld

A gyermekek fejlődési üteméről eddig is feljegyzéseket vezettünk, az adta az alapját az egyéni differenciálás megtervezéséhez.

A kompetencia alapú programcsomag képességfejlesztési szintjei jóval részletesebbek és kidolgozottabbak.

A családdal, a szülőkkel való kapcsolattartás fontossága eddig is megvolt helyi programunkban.

A kompetencia alapú programcsomag a szülők bevonását is megcélozta.

NEVELÉSI ELVEINK

- A gyermeki személyiség tiszteletben tartása
- Az érzelmi biztonságról való gondoskodás
- Mozgásigény kielégítése
- Egyéni képességek kibontakoztatása
- Fokozatosság a nevelés minden területén

A MEGVALÓSÍTÁS SORÁN KIDOLGOZÁSRA KERÜLŐ PROJEKTEK:

- Óvoda-iskola átmenetet megkönnyítő közös rendezvények
- Egészséges életmódra nevelés / 3 hetes projekt /
- Környezet megóvására nevelés / 3 hetes projekt /
- Húsvét / népszokások témahétbe tömörítve /

A program bevezetésével munkánk céltudatosabbá válik. .Megtanuljuk, hogy legyünk büszkék értékeinkre, eredményeinkre, vállaljuk és merjük másoknak is megmutatni magunkat.

Tudjuk, hogy a tudásalapú társadalom a pedagógusok és minden más ember egész életén át tartó tanulását hangsúlyozza.

Mindezek figyelembevételével épül be helyi programunkba a kompetencia alapú program.

„Minél többet tud valaki, annál több a tennivalója.

A tudással egyenes arányban nő a nem tudás,

Vagy inkább: annak tudása,

Hogy mi-mindent nem tudunk”

/Friedrich Schlegel/

III .AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Az intézményben 6 alkalmazott dolgozik.

Pedagógiai képesítéssel rendelkező főállású óvónők száma: 4 fő.

Pedagógiai munkát segítő főállású dajkák száma: 2 fő.

Az óvónők valamennyien felsőfokú végzettséggel rendelkeznek, 1 óvónő másoddiplomával is rendelkezik, pedagógiai szak – gyermek és ifjúságvédelmi szakirány, valamint fejlesztő pedagógus.

Intenzív tanfolyamot végzett 2 fő.

Intézményünk 2 csoportjában 2 óvónő és 1 dajka dolgozik csoportonként.

A csoportban heti váltással dolgoznak az óvónők. . A külterületi gyermekeket busz hozza – viszi.

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus modellt, mintát jelent a gyermekek számára; személyisége az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó és a migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi, etnikai óvodai nevelés célkitűzéseit.

III. 1. AZ ÓVÓDA NEVELÉSI CÉLJA ÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés célja, hogy a kisgyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

„... a tevékenység központú óvodai nevelés célja: a 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja.

- a) a teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- b) az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.”
- c) a gyermek elérje: „iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.”
- d) Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.
- e) Az óvoda nevelési módszereivel, eszközeivel közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- f) Nevelési cél a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása.
- g) Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

III. 2. NEVELŐMUNKÁNK FELADATAI

Alapvetően a gyermek testi – lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül. Az egészséges életmód alakítása, az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása, anyanyelvi és az értelmi fejlesztés megvalósítása.

Biztosítjuk:

- hogy az óvodába lépés első pillanatától a gyermekeket kedvező érzelmi hatások ériék,
- hogy az emberi kapcsolatokat pozitív érzelmi töltés jellemezze,
- hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit,
- a lehetőséget a gyermek „én- érvényesítő” törekvéseire,
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, a hátrányos helyzetű, illetve a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek fejlődéséhez szükséges speciális felkészítést.

Segítjük:

- a szociális érzékenységük fejlődését és az „én-tudat” alakulását,
- az erkölcsi tulajdonságaik (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, egymás iránti figyelem), valamint az akarati tulajdonságaik (önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését,
- hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó szépre, jóra.

A feladatok megvalósítása biztosítja, hogy az óvodáskor végére minden testileg, szellemileg ép gyermek alkalmassá váljon az iskolai életre.

Kiemelkedő jelentőségű a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése- IPR program óvodai alkalmazásával.

Az óvodai IPR egy olyan rendszernek tekinthető, melynek elemeit a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani. Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet

III. 3. TOVÁBBI FELADATOK

- A gyermeki érdeklődésre és kíváncsiságra építve olyan tevékenységrendszer kidolgozása, amely során tapasztalatokat szerezhettek a természeti és társadalmi környezetről,
 - Nevelő tevékenységünk során az anyanyelv és a kommunikáció formáinak fokozott figyelemmel történő alakítása,
 - A spontán szerzett gyermeki tapasztalatok, ismeretek rendszerezése és bővítése,
- Valamint a gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata:

Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segítse hozzá a gyermekeket.

Teremtse meg annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére.

Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg.

Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

A programcsomag alkalmazása során adjon lehetőséget az óvoda-iskola átmenet, az inkluzív pedagógia, a játék, az érzelem és az erkölcs új tartalmú megközelítésére.

Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás. Mozgásigényének kielégítéséhez elsősorban idő és tér szükségeltetik. Az idő megteremtéséhez a jól összeállított napirend segítségünkre van.

A tér biztosításához már az óvoda fenntartó munkája is szükséges. A felesleges alkalmazkodás, a túlzott magas csoportlétszámok, a tisztálkodási helységek szűk volta a gyermeki idegrendszert megterhelik, fárasztják. A gyermeknek szüksége van személyes térre.

IV. Az óvoda működési célrendszere

Az óvodai nevelés feladatai szerteágazó, egymásra épülő, egymással összefüggő,

Komplexen érvényesülő tevékenységek, melyek átszövik a nevelői tevékenység teljes rendszerét.

V. A nevelés alapvető keretei

V. 1. A nevelés tervezése és időkeretei

A nevelési célok és feladatok ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. A tervezésnél figyelembe kell venni, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző.

A tervezés során mindig a 4-es feladatrendszerből kiindulva tervezzük meg a gyermeki tevékenységeket és ezen keresztül a szükséges fejlesztéseket.

A cél és a feladatok ismeretében a fejlesztést hosszú távra, éves, féléves periódusokban gondoljuk át, konkrét formában, heti periódusban tervezzük óvodánkban. Így nyílik lehetőségünk a gyermekek spontán ötleteinek és tapasztalatainak begyűjtésére és a nevelőmunkában való felhasználására.

A gyermekeket foglalkoztató élmények és tapasztalatok éppen olyan részei a nevelésnek, mint az óvónő által előzetesen átgondolt és megtervezett feladatok.

A gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés feltételezi a gyermek szűkebb és tágabb környezetében megszerzett, átélt élményeinek és tapasztalatainak, ötleteinek, aktuális tevékenységeinek beépítését a nevelőmunka egészébe.

Ezért a tervezés során külön is biztosítani szükséges a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését a tervező és megvalósító munkában.

A tervezés előkészítő folyamatához tartozik a gyermekek előzetes, folyamatos megfigyelése, a gyermekek élményeinek meghallgatása és a közös élmények nyújtása. A tervezésnél ne az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt.

Fontos, hogy a gyermekek fejlődési üteméről feljegyzéseket vezessünk, ez ad alapot az egyéni, differenciált fejlesztés megtervezéséhez.

A fejlesztés módszere

A tevékenységközpontú nevelési program megvalósítását azonos életkorú csoportokban végezzük.

Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés, vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A hangsúlyt arra kell helyezni, hogy a lényeg mindig az legyen, hogy cselekvés közben, cselekvések sorozatában

való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon.

A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata. Az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

A fejlesztés kerete

- A teljes nevelési folyamat azonos életkorú gyermekcsoportokon belül a gyermeki tevékenységekre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.
- A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat, amelynek részei:
 - önálló és irányított tapasztalatszerzés,
 - komplex foglalkozások rendszere, kötetlen és kötött kezdeményezések és foglalkozások

A nevelés időkeretei

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását.

A heti rend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.

A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása. A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének.

A hűvösebb idő beköszöntével is szükséges a szabad levegőn való mindennapi tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük.

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. Azonkívül, ahogy az évszakok váltakoznak, vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokolttá teszi, a napirend változtatható, módosítható.

A napirend szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

A napirend általános időkeretei óvodánk nyitva tartása esetén:

- játék- és szabadidős tevékenység 5,5 óra
- étkezés, pihenés 3 óra
- öltözködés, tisztálkodási tevékenység 1,5 óra
- komplex foglalkozások naponta 30 perc

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények az évszakok, a váratlan események stb. hatására.

Heti rend

A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével a gyermekek napi életének megszervezéséhez.

A heti rend más a nevelési év elején, mint végén. Beszoktatás ideje alatt laza, rugalmas és alkalmazkodóbb.

A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

A hetirend általános tartalma és időkeretei

	Naponta 20-30 perc	Naponta 30-35 perc
Hétfő	Mindennapi testnevelés Mese-vers	
Kedd	Mindennapi testnevelés Mese-vers	Matematika
Szerda	Mindennapi testnevelés	Művészeti tevékenységek Mese-vers
Csütörtök	Mindennapi testnevelés Mese-vers	Természet, társadalom, ember
Péntek	Mindennapi testnevelés Mese-vers	Művészeti tevékenységek

A heti rend kialakítása természetesen az óvodapedagógus feladata, tehát az itt megjelölt heti rend csupán általánosságban foglalja össze a megvalósítandó feladatokat.

Számtalan variáció lehetséges. Óvodán belül a csoportok összehangolt heti rendje eszközök szempontjából is befolyásolja.

V. 2. Az óvodapedagógusok által kötelezően vezetendő dokumentumok

1. Csoportnapló – tevékenységközpontú

2. Fejlődési napló

3. Felvételi és mulasztási napló

1. Csoportnapló fejezetei

- A gyermekek személyes adatai, jelei, születés, névsor
- Heti rend
- Napirend
- Nevelés-tanulás tervezése
 - Heti-terv
 - Nevelés
 - Tanulás
 - Komplex foglalkozások tervezése

Nevelés:

Tevékenységek a 4-es feladatrendszer alapján:

- játék és tanulási tevékenységek
- társas és közösségi tevékenységek
- munka és közösségi tevékenységek
- szabadidős tevékenységek
- tevékenységek felsorolása
- tevékenységekkel összefüggő feladatok
- szervezési feladatok

Társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozás

- anyanyelv
- matematika

Tanulás /komplex foglalkozások rendszere/

- társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozás
- az egyén társadalmi feladatait tudatosító komplex foglalkozás
- a tervezésbe bevont gyermeki ismeretek, tapasztalatok és ötletek, spontán megvalósításával foglalkozás
- az óvodapedagógus feljegyzései a csoportról, az egyes gyermekekről, a továbbfejlesztés feladatai
- Természet, társadalom, ember /születéstől felnőttkorig
- Művészeti tevékenységek, vizuális tevékenységek, ének-zene, mese, vers
- Mindennapi testnevelés
- Ünnepek, megemlékezések
- Nevelés-tanulás értékelése
- Feljegyzések, bejegyzések a csoportról
- Vezetői, szakértői, szaktanácsadói látogatások

2. Fejlődési napló fejezetei

- egészségi állapot
- mozgás
- dominancia
- finom motorika
- játék, munka, választható, kötelezően választható és kötelező tevékenységek
- érzelmi-akarati élet-szocializáció
- értelmi fejlettség
- beszédfejlettség
- az iskolaérettség mutatói

3. Felvételi-mulasztási napló

- Gyermek adatai
- hiányzás vezetése naponta
- lezárása havonta

V. 3. Az óvodai nevelés eszközei, a gyermek tevékenységei

A gondozás, az egészséges életmódra nevelés, közösségi nevelés, egyéni bánásmód érvényre juttatása.

Az óvodai nevelés eszközei, a gyermek tevékenységei:

- játék, munka-jellegű tevékenység, tanulás,
- kiemelt fontosságú a játék, amelynek át kell hatnia a gyermek minden tevékenységét.

V. 4. A gyermeki tevékenység tartalmai

A gyermek tevékenységének tartalmát a nevelési területek szolgálják, melyek közül az anyanyelvi nevelés a legjelentősebb.

A beszéd és a kommunikáció segíti a gyermeket a vers, a mese, az ének, a rajzolás, a mintázás és a külső világ megismerésében és megértésében, valamint matematikai tapasztalatok szerzésében.

Az óvodai nevelőmunka akkor lehet igazán eredményes, ha az intézmény és a családok között napi kapcsolat alakul ki.

Programunk nem egyoldalú gyermekközpontúságot hirdet, nem abszolutizálja a gyermeki szükségleteket és az óvodáskori adottságokat. Ezeket csupán alapnak tekinti a nevelés alapnormáinak megvalósításához.

Programunk vallja, hogy a gyermeket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni kell valahová.

Mire orientálhat az óvoda? A szélesen értelmezett életfeladatokra. Az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységek útján valósulhat meg.

Programunk nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva lehetséges megvalósítani.

V. 5. A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek fejlődő személyiség. Ebből adódóan a gyermeknek

- sajátos,
- életkoronként

- életkori szakaszonként
- egyéneként változó testi-lelki szükségletei vannak.

A szükségletek kielégítésében a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

A környezeti hatások közül a család szerepe igen jelentős. A családi hatások a legtöbb esetben nem tudatosan tervezettek.

A családi nevelés mellett az óvodának igen nagy a szerepe a szocializáció során.

Nagy előnye a családdal szemben

- családnál tágabb,
- tagoltabb szocializációs erőteret hozhat létre
- tudatosan alakítja, építi, kombinálja azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái, integráns egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak.

Az érzelmi nevelés, az óvodai nevelőmunka egyik fontos eleme. A nevelőmunka során nagyon eltérő érzelmi kívánalmakkal találkozunk. Elsősorban a gyermekek hozzák magukkal az óvodába a családból a különböző érzelmi töltéseket.

Az érzelmi nevelés feladatai

A szeretet és kötődés képességének fejlesztése

A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése

Az élménybefogadás képességének fejlesztése

Az érzelmek kifejező képességének fejlesztése

Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése

Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása
- A gyermek gondozottságának biztosítása
- A gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése

A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs légkör vegye körül.

Ezért szükséges:

- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Engedje az óvoda az én-tudat és az önértékesítő törekvések kibontakozását.
- Szociális érzékenységét a másság elfogadását fejlessze az óvoda. Az óvoda teremtsen lehetőséget teremt arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit; neveli a gyermekeket a különbözőségek elfogadására.
- Közös élményekre épülő, közös tevékenységek szervezése.
- A gyermek nyitottságára építve az óvoda elősegíti, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, megtanulja tisztelni azt és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

V. 6. A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek személyisége és a tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődik.

A gyermek tevékenykedő lény. Leghatékonyabban komplex tevékenységeken keresztül fejleszhető.

A gyermeki tevékenység:

Valamilyen belső szükséglet kielégítésének vagy külső követelmény teljesítésének eszköze

Képesség-felhasználás, képességfejlesztés eszköze

a nevelő hatás belső – a tevékenység tartalmából eredő feltételei:

Az egyén számára érdekes, a csoport számára fontos, hasznos tevékenység legyen

Érvényesüljön a célkitűző és a célmegvalósító tevékenység egysége

Biztosítva legyen a tevékenység és az eredmény kölcsönös feltételezettsége

Zavartalan legyen a tevékenységrendszer teljessége

A nevelő hatás pedagógiai feltételei:

A tevékenység pedagógiai előkészítése közös feladata az óvodapedagógusnak, dajkának és az egész óvodai környezetnek.

A tevékenység pedagógiai megszervezése az óvoda dolgozói részéről nagy tapintatot igényel

A tevékenység pedagógiai értékelése alapvető feladata az óvodapedagógusnak

A személyiség felfogható az egyénre jellemző tevékenységshierarchiaként

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- többfajta, minél változatosabb tevékenységek biztosítása egy időben történő gyakorláshoz
- a tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára
- élmények nyújtásával segítse elő a minél komplexebb, sokrétűbb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban

V. 7. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében

A tevékenység központú nevelés olyan képességek kifejlesztését jelenti, amelyek a társadalomban létező, elképzelhető pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek.

A tevékenységsszervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással. A nevelés a társadalmilag szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése.

A nevelés orientáló tevékenység is, tevékenységsszervezés is, képességfejlesztés is.

A társadalmi és egyéni szempontokból lényeges képességek két nagy csoportba sorolhatók:

- kooperációs képességek
- kommunikációs képességek

A tevékenység több szempontból is bázisa a képességfejlesztésnek

- tevékenység a kifejlesztett képességek forrása
- a tevékenység nemcsak forrása, hanem célja is a képességek fejlesztésének
- a tevékenység a képességfejlesztés eszköze
- a tevékenység a kifejlesztett képességek felhasználásának, kifejtésének színhelye.

Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:

- Folyamatosan biztosítsa a gyermekek számára a képességeik kibontakozásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit.
- Folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről.
- A kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre, egyénre szabott fejlesztési terv alapján gyakoroljon hatást.
- Minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzon fejleszteni.

V. 8. A tudatos fejlesztés feltételei

Az óvodáskorú gyermekek fejlesztése a nevelési céloknak megfelelően a nevelési folyamatban valósul meg. A nevelési folyamat a környezettel való állandó és szoros kapcsolatban zajlik. A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő feladat.

Mik befolyásolják a fejlesztés tartalmát?

- Társadalmi, gazdasági környezet
- Helyi lehetőségek
- Gyermecksoport életkora, összetétele
- Szülők igényei
- Objektív és szubjektív feltételek

A tudatos fejlesztés szubjektív feltételei:

- Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése
- Az óvodapedagógus modell szerepe
- Az óvónő és a dajka együttműködése

A környezetben élők hatásai

Az óvodapedagógus személyisége és minden megnyilvánulása érzelmi biztonságot, szeretetet, megértést és védelmet sugároz a gyermekek felé.

Az óvodapedagógus – gyermekkapcsolat fontosabb elvei:

- Személyre szóló pedagógiai hatások
 - Szeretetteljes elfogadás
 - Pedagógiai optimizmus a kommunikációban és azt kifejező metakommunikáció
 - A gyermek egyéni problémáinak megoldásában segítségadás
 - A személyiség értékeinek hangsúlyozása és elfogadása a társakkal
 - Személyes élményeket, érzéseket, gondolatokat feltáró beszélgetés
 - A gyermek kommunikációjának megértése, megfejtése
 - A szülők bevonása a gyermekeket érintő nevelési kérdésekbe
 - A tevékenységek feltételeinek és a kezdeményezett szabályjátékoknak az egyénekre szabott befolyásolása
 - A gyermekek változó testi, lelki szükségleteinek megfelelő törődés
- A család alapozza meg az óvodás gyermek „énkép”-ének alakulását és elindítja a szocializáció útján. Ezt a folyamatot tovább gazdagítják azok az emberi kapcsolatok, amelyek a gyermekeket az óvodában körülveszik.

VI. A fejlesztés tartalma

A tevékenységek által nevelődő gyermek felnőve aktív részese lesz saját természeti és társadalmi környezete kialakításának.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre, és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A négyes feladatrendszer elemeit a nevelés foglalja keretbe. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól.

A feladatrendszer elemei

Játék és tanulási tevékenység

Társas és közösségi tevékenység

Munkatevékenység

Szabadidős tevékenység

A tevékenységek sohasem különülnek el, komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg. A nevelőmunka tervezésénél nem szedjük szét a feladatrendszer elemeit, hanem egységben gondolkodva, a tevékenységből kiindulva kell a tervezést átgondolnunk.

Miután a tanulás is a nevelés része, ezért a nevelés és tanulás tervezésében is a komplexitás jelenik meg.

VI. 1. Játék és tanulási tevékenység

A játék a 3-6-8 éves korú gyermek alapvető, mindennapjait átszövő

tevékenysége. A játék kitűnő talaja a fejlesztésnek.

A játék által

- észrevétlenül tanul

kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket

- megoldási módot kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre

- megnyugodhat, kiélheti szorongásait

- újraélheti kellemes élményeit

- legtöbb ismerethez is a játékon keresztül vezet az út a környező világegyetem egészéről

A játék olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógus tudatosan használ a nevelés folyamatában a célok elérése érdekében. Minden gyermeki tevékenység, beleértve a játékot is – felosztható spontán és az óvodapedagógus által irányított tevékenységre.

A gyermek dolga az óvodában a jót és jól játszani. Az óvodapedagógus feladata azt megfigyelni, hogy milyen a gyermek játéka és azt felhasználni a nevelési cél elérése érdekében.

A tevékenységközpontú program alapelve, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült játékra. Minden feltétel megteremtése az óvodapedagógus feladata, melyek a következők:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása

- A szükséges eszközök folyamatos biztosítása
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához
- Egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba

Óvodás korban a játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Az óvodai tanulás célja nem csak, és nem elsősorban az információk bővítése, hanem a képességek fejlesztése. Ez viszont egyénre szabottan, differenciáltan, az egyes gyerekekhez igazított módszerekkel, eszközökkel, az egyes gyerekekhez mért tempóban lesz csak hatékony (és nem mellékesen örömteli). Ehhez kapcsolódik az azonnali és egyénhez mért visszacsatolás szükségessége (annak változatos módjai), ami nem egyenlő a minősítő értékeléssel.

A tanulási folyamatnak szociális, mozgáson alapuló és értelmi képességeket mozgató összetevői vannak.

Az óvodai tanulás „módszertana” tehát nem akkor korszerű, ha a jelenlegi iskolai modellhez kötődik, hanem, ha eléri célját: tanulásban (is) kompetens gyereket nevel, amely képessé teszi őt az élethosszig tartó tanulásra.

- épít a gyermeki kíváncsiságra,
- „felhasználja” az aktivitását,
- értékeli, veszi a kreatív megoldásokat,
- a játékba integrált, cselekvéses gondolkodási formák lehetőségeit teremti meg,
- egyénhez mérten értékeli,
- örömteliséget biztosít,
- felhasználja a meglévő ismereteket,
- egyformán tartja jelentősnek a különböző képességeket, készségeket és a meglévő tudást,
- folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban

- Érzelmi képességek fejlesztése /érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás/
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerheti a felfedezés, kutatás örömeit
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának feladattudtának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti

VI. 2. Társas, közösségi tevékenység

A gyermekkel szemben támasztott két fő követelmény: tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni.

Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát stb. mindenképp az alapul szolgáló tevékenységek társadalmisága határozza meg.

A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, akik egyéni akaratukat, ambíciójukat, vágyaikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani.

A csoportokban elfogadott normák befolyásolják a gyermekek cselekedeteit.

Ha mindehhez még nyitott létkör, demokratikus és szeretetteljes irányítás társul, akkor tág teret nyitunk a gyermekek önállósága, tenni akarása és döntési képességének kibontakoztatása irányában.

A nevelőközösség szerepe ebben a folyamatban meghatározó. A nevelőközösség belső hatása, gyermekszeretete, kivívott tekintélye a világos, pontos, tudatos, célirányos nevelő tevékenysége nélkül az elképzelt gyermekközösség kialakítása nem sikerülhet.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban

- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása
- A felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban

- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátászás, együttdolgozás képességének kialakítása és gyakorlása
- A konfliktusok kezelése
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása
- A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társaik irányában

VI. 3. Munkatevékenység

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű. A különböző munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák közös vonásaként azt kell kiemelni, hogy mindez tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedést jelentsen az óvodában. Minden olyan munkát elvégezhetnek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani.

A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését, és ha mindez pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor a gyermekek szívvel, lélekkel fogják végezni. Nagyon fontos, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres, folyamatos tevékenység legyen.

A munkafajták közül nagy jelentőséggel bír az önkiszolgálás, óvodáskor kezdetétől igen nagy a jelentősége. A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt – testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása – a lehető legkorábbi időtől kezdve próbáljanak önállóan elvégezni. A felsorolt tevékenységeket csak akkor végezzék, amikor más képesek rá és kedvvel végzik.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
 - Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket
 - A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket

- Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljes összhangban
- Arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhessek azokat

VI. 4. Szabadidős tevékenység

A szabadidő igazi tartalma: a termékeny idő felhasználási lehetőségek közötti szabad választás. Ez is öntevékenység, ez is döntés.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére. Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek.
- Bővítse a választásra felkínált tevékenységek listáját, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét
- Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését
- Pihenőidőben és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére

VII. A komplex foglalkozások rendszere

A komplex foglalkozások lényege:

a/ komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodás gyermek szintjén

b/ a foglalkozásokat probléma centrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi

c/ a foglalkozásokon tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket

VII. 1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

Anyanyelv

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak.

A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet.

Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni.

A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme.

Semmiféle türelmetlenség vagy a gyermek korlátozása nem megengedhető az anyanyelvi nevelés során. Az óvoda tevékenységekben gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését.

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre.

Fontos, hogy az óvodapedagógus ügyeljen:

- beszédének stílusára
- hanglejtésre
- a dinamika
- a hangsúly megfelelő alkalmazására.

A beszéde legyen érthető, egyszerű és világos.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében

Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segítse hozzá a gyermekeket.

Teremtse meg annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére. Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

A kompetencia alapú óvodai program csomag alkalmazásának lehetőség ad lehetőséget az óvoda–iskola átmenet, az inkluzív pedagógia, a játék, az érzelem és az erkölcs új tartalmú megközelítésére.

A programcsomag használatával az iskolára való felkészítés, az iskolaérettség újraértelmezése valósul meg. Az óvodapedagógus törekedjen az óvoda óvó-védő, nevelő, személyiségfejlesztő funkciójának új tartalommal való megtöltésére.

A pedagógustól olyan beállítódás generálása várható el, amely a prevenció hatékonyságát hirdeti a korrekcióval szemben;

Saját kompetenciáit fejlessze úgy , hogy képes legyen a gyerekek differenciálisi szintek (I–II–III.), képességfajták (értelmi, szociális, testi, kommunikációs:verbális, nonverbális) szerinti fejlesztésére

A pedagógus munkája során alkalmazza az új tanulásszervezési eljárásokat, módszereket, eszközöket.

- beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása
- a beszédöröm biztosítása
- lehetőségteremtés a folyamatos beszéd gyakorlására minden gyermek számára
- képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni
- a gyermekek szókincsének folyamatos bővítése
- a beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni
 - beszédmegértés fejlesztése
 - beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása
 - a gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása
- a beszédhibák megfelelő módszerrel történő javítása

A fejlődés várható jellemzői 4 éves korra:

- Egyéni fejlettségük fokán szívesen beszélnek
-

- Ismeri a környezetéhez tartozó tárgyak, megszokott jelenségek neveit,
- azokat a legfontosabb szavakat, amelyek tárgyak, jelenségek, személyek mozgását, cselekvését, szembetűnő tulajdonságait jelölik.
- Ismert felnőtteket, gyermekeket a nevükön szólít
- Beszédében alkalmazza az ismert szavakat
- Néhány szavas mondatban kifejezi magát, a hozzá intézett kérdésre válaszol
- Lehetőleg tisztán ejti a magánhangzókat és a mássalhangzók nagy részét.
- Érti a felnőttek közléseit, kérdéseit

A fejlődés várható jellemzői 5 éves korra:

- Szívesen és gátlás nélkül beszél
- Érti és használja az óvodai életben elsajátított, környezetében előforduló szavakat akkor szavakat akkor is, ha nincsenek közvetlenül jelen
- A kialakult helyzet szerint egyszerű és összetett mondatokkal fejezi ki magát
- Környezete iránti érdeklődését, gondolkodása szintjén fogalmazza meg

- Tisztán ejti a szavakban a hangokat /dz, dzs, r, s, sz, z, zs/
- A magánhangzó és mássalhangzók időtartamát jól érzékeli

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A készség fokán biztonságérzettel beszél, megérteti magát.
- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely elősegíti a környezetben

valóság-hű, biztonságos tájékozódást, és amely lehetővé teszi érzelmei,

gondolatai érthető kifejezését. A szavak jelentését ismeri

- Minden szófajt használ
- A köznyelvben használatos nyelvi formákat megfelelően alkalmazza.
- Folyamatosan, összefüggően, helyesen fejezi ki magát
- Elbeszéléseket, meséket, történeteket mondanak el a kötőszavak

halmozása nélkül

- Tiszta, érthető a beszéde
- Beszédének tagoltsága, hangsúlyozása, hanglejtése megfelelő
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Matematika

A matematikai tapasztalatok akár a nyelv, áthatja az ember egész életét. Az óvodában minden szituációban, tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok megszerzésére.

Az óvodában a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a matematikai tanulás több formája valósulhat meg:

- utánzás, minta- modellkövető,
- spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés
- gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok
- az óvónő által kezdeményezett foglalkozások.

A tevékenységközpontokban elhelyezett eszközök, tárgyak, berendezések alkalmasak az azonosságok, különbségek felismertetésére, a sorba-rendezésre, matematikai műveletek végzésére. A matematikai tapasztalatokat bármely tevékenységben bővíteni lehet: a szabályjátékokban, társasjátékokban, a térben, élethelyzetekben.

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Fontos, hogy a kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel.

A matematikai nevelés terén két életkori szintet jelölünk meg:

- Az első szint: bevezetés a matematikába – általában a gyermek 5. életévéig tart.

Feladata: a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.

A második szint: az intenzív fejlesztés szakasza az 5-8. életévben.

Feladata: az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása. Eligazodás a gyakorlati életben, a tevékeny élet megkedveltetése.

A komplex foglalkozások alkalmat adnak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük.

Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel foglalkozáson, az óvodapedagógus dönti el.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén

- olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését,
- a komplex matematikai foglalkozásoknak vagy kötetlen kezdeményezéseknek minden esetben támaszkodnia kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten szükséges megvalósítani.

A tevékenységközpontú programban a matematikai tartalom indifferens, a hangsúly a részképességek fejlesztésén, a stimuláló tárgyi feltételeken, az óvónővel folytatott adekvát interakción és kommunikáción van.

A tevékenységközpontú matematikai nevelés a korábbinál tudatosabban összeválogatott eszközkészletet igényel - /pl. a meglévők kiegészítése, a játék, a munka, a gyakorlati élet eszközeivel stb./

Meghatározó elem a pedagógus személyisége /pl. játékos varázsa, humora, könnyedsége, hitelessége, módszertani kultúráltsága, stb./

A fejlődés várható jellemzői 5 éves korra:

A fejlesztő- nevelő munka hatására elérhető, hogy a gyerekek általában szívesen vesznek részt matematikai foglalkozásokon, örömmel használják és gyakorolják megszerzett tudásukat foglalkozásokon kívül is. Társaikkal párosan együtt tudnak működni /alkalmilag/ tevékenységeikben megértik, követik egymást. Gondolataikat kifejezik tevékenységeikkel, esetleg szóban is, meghallgatják egymást, és törekszenek egymás megértésére.

Néhány egyszerű, megnevezett tulajdonság szerint tudnak tárgyakat, személyeket, képeket szétválogatni, sorba rendezni, Megnevezett, egyszerű szempontú rossz válogatást, sorba rendezést javítanak. Esetenként új szempontokat is kitalálnak, és azt válogatással, sorba rendezéssel kifejezik. A tevékenység közben néhányan már megnevezik a tulajdonságokat, és általában kérdésre helyesen használják a legegyszerűbb összehasonlítást kifejező szavakat. /A szóbeliség terén azonban különösen nagy eltérések lesznek./

Részt vesznek hosszúságok és halmazok összemérésében, és értik azt, hogy az összeméréssel mire kapnak választ.

Megszámlálás nélkül átlátnak 0,1,2,3 tárgyat különféle méretben, különféle elrendezésben. Kb. hatig, tízig megismerik a számok nevét, sorrendjét, kialakul a számlálás módja.

Meg tudnak különböztetni eltérő alakú tárgyakat, építményeket, másolással elő tudnak állítani néhány egyszerű elemből „ugyanolyan” építményt.

Adott irányt mozgással követni tudnak, s értik térbeli mozgásukra, az irányok jelzésére használt alá, fölé, elé, mögé, mellé szavakat.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyerekek általában képesekké tehetők arra, hogy az óvónők kérdéseit, gondolatát megértsék, kövessék. Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondják: egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszéljék, esetenként javítsák saját tévedéseiket. Általában elérhető, hogy szívesen vállalkoznak a felvetett vagy felismert problémák megoldására.

Képesek jól ismert /de meg nem nevezett/ tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére. Összehasonlításaikat szóban is kifejezik, és mások megállapításainak igazságát megítélik. Értik és helyesen használják az év során szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat /pl.: hosszabb, rövidebb, legrövidebb, több, kevesebb/. Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni, az összemérés alapján helyes megállapítást tudnak tenni. Részt tudnak venni más mennyiségek összemérésében, alkalmi egységgel való mérésben. Össze tudnak mérni két halmazt párosítással /legalább 10-ig/ az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.

Elő tudnak állítani különféle elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.

Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig.

El tudnak mesélni tevékenységről, történésekről, képről egyszerű darabszámmal is kapcsolatos történeteket: az elmondott történetet eljátszással, kirakással, rajzzal meg tudják jeleníteni.

Építései, síkbeli alkotásaik legfőbb eredménye továbbra is a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat. Másolással képesek megépíteni a mintával megegyező elemekből és színben, nagyságban eltérő elemekből is kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat /pld. csupa rózsaszínű rúdból épített „házat” lemásolhatnak fehérekből vagy más színű rudakból stb./.

Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.

A tükörrel való tevékenységük tapasztalat- és élményszerzésre szolgál: általában 2-4 elemből álló alakzat tükörképé zsebtükör mögött meg tudják építeni.

A térben való tájékozódásban elérhető a jobbra-balra irányok és állások megkülönböztetése: értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat /pld. alá, fölé, közé, alatt, fölött, mögött/.

A síkban megszokott megegyezést megértik /mit értünk a vízszintes síkban az alatt, fölött szavakon/.

VII. 2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások

Az óvodai tanulás elsődleges célja az attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, egyéni, fejlesztő értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását

Természet – társadalom - ember

Ez a komplex foglalkozás, mint elnevezéséből is kitűnik, szeretné egységben megmutatni és érzékeltetni azt, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető. A szétszabdalt, szeletelt foglalkozások nem képesek az életben megmutatkozó sokszínűség mellett az összefüggések feltárására.

A tevékenységközpontú program célja az, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében.

A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet-közeli étellel, a természet szeretetének bizonyításával példát mutatva a gyermek számára.

Meg kell erősíteni bennük: - mennyire összefügg minden egymással

- milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából.

A tapasztalatszerzés mindig a valós környezetben történik. Legfontosabb a gyermekeket megismertetni azzal a természeti környezettel, amelyben élnek, felhívni a figyelmet annak értékeire és szépségeire.

Ez képezi majd az alapját a később kialakuló természetszeretnek. A gyermeket körülvevő környezetben végzett tevékenység sok tanulási, tapasztalási lehetőséget kínál a gyermek számára.

A természet – társadalom – ember egymástól függő, egymást feltételező, egymást kiegészítő fogalmak rendszere, melynek lényege a kisgyermek szintjén már óvodáskorban is megérthető, megérezhető.

Születéstől felnőttkorig

A természet – társadalom – ember fogalomkörhöz szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek újrjátsszák életüket.

Újraélik az óvodában mindazt, amit a mindennapokban, a családban, az óvodában vagy tágabb környezetükben tapasztalnak, látnak, hallanak. Ez egyrészt feszültségoldó is, de elősegíti a társadalomba való későbbi bekapcsolódást, szocializálódást.

A születéstől – felnőttkorig címmel megfogalmazott komplex foglalkozások magukba foglalják a testápolástól a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermekeknek támpontot nyújthat a környezetben meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához.

Ez a komplex foglalkozás hagyományos értelemben nem is nevezhető foglalkozásnak, hiszen játékidőben, szabadidőben, a nap bármely időszakában megvalósíthatók az itt jelentkező feladatok.

Az óvodapedagógus feladatai a foglalkozások megszervezésében

- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat szerzését a természetben

- Tudatos törekvés arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyermekek saját természeti és társadalmi környezetükből
- Biztosítani minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez
- A foglalkozásokat lehetőleg a szabad természetben szervezzük meg.

Fejlődés várható jellemzői 4 éves korra:

- Tudják társaik és környezetükben élő felnőttek nevét.
- Jól tájékozódnak az óvoda épületében és az udvaron.
- Főbb testrészeit megnevezik, felismerik.
- Tudjanak megnevezni néhány gyümölcsöt, virágot, zöldségfélét, állatot. Ismerjék fel képről is.
- Ismerjék fel az alapszíneket.
- Tudják, hogy az utcán csak felnőttel közlekedhetnek.

Fejlődés várható jellemzői 5 éves korra:

- Ismerjék teljes nevüket, kik tartoznak a családjukba.
- Édesanya, édesapa, testvérek teljes neve, hol laknak.
- Az óvoda környékén jól tájékozódjanak
- Ismerjék az orvos gyógyító szerepét.
- Különböző szempontok szerint tudjanak összehasonlítani ismert tárgyakat, növényeket, állatokat.
- Vegyék észre az egyszerűbb összefüggéseket a megfigyelt természeti jelenségekben. Rendszeresen végezzenek tapasztalatszerzést élősarokban, szabad természetben.
- Nevezzenek meg közlekedési eszközöket.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerjék lakásuk címét, szülei foglalkozását.
- Elemi közlekedési szabályok ismerete, betartása, a helyi lehetőségeknek megfelelően.
- Közlekedési eszközök megnevezése, csoportosítása /hol közlekedik/.

- Ismerjék néhány intézmény rendeltetését: iskola, orvosi rendelő, posta, rendőrség.
- Ismerjék fel az alap és kevertszínek világos és sötét árnyalatait.
- Sorolják fel a testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően.
- Tárgyak, jelenségek között ismerjenek fel:
 - néhány feltűnő összefüggést
 - külső jegyek összehasonlítása
 - rendeltetésük szerinti összehasonlítás
- Ismerjék fel a napszakokat, a reggelt és az estét.
- Különbséget tudjanak tenni az évszakok között, ismerjék az egyes évszakok néhány jellegzetességét.
- Ismerjék a növény szót /fa, bokor, virág, gyümölcs, zöldség/ tudják, hogy magról kelnek. A gyümölcsöt csak megmosva fogyasztják.
- A növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van.
- Önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit.
- Az általuk ismert állatokat csoportosítsák aszerint:
 - hol élnek /házi, vadon/
 - kétlábúak, néglábúak.
- Összehasonlításuk külső jegyek és hasznosságuk alapján.

Művészeti tevékenységek

A művészetek ismerete, szeretete már óvodáskorban elkezdődhet. Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. A mindennapok feladatához kell, hogy tartozzon a gyermekek megismertetése a világ szépségeivel.

Megcsodálni, rácsodálkozni egy-egy jelenségre. Egy jó ízlésű óvodapedagógus észrevétlenül is sokat tud tenni saját példájával a művészeti nevelés érdekében. A kreativitás, az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata.

Az óvodában a gyermekek kreativitásának megnyilvánulását elsősorban az oldott légkör, a nagy mozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő.

Amit az óvó néni szépnek lát, az a gyermekeknek is tetszeni fog. Ezért fontos, hogy jó ízlésű, művészeteket kedvelő ember foglalkozzon a gyermekekkel.

A művészeti tevékenységek fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebbe a fogalomköre a mese-vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája-

A művészeti tevékenységek tehát nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, melyeket játékidőben vagy a szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor.

A műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszközei a gyermeki szem

élesség fejlesztésének

Mese-vers, dramatizálás, bábozás

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról

Nem szükséges foglalkozási kereteken belül maradni, hiszen mesélni minden nap szükséges az óvodában. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. A lényeg az, hogy minden nap meséljünk, vagy verseljünk.

A kezdeményezések gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja. Teremtsünk lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához. Játshassák is el a nekik tetszőket, segítsük elő eszközökkel. Legyünk tekintettel arra, hogy a gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását mennyire kedvelik a gyermekek. A bábozás, dramatizálás kedvelt tevékenysége az óvodásoknak.

Fejlődés várható jellemzői 4 éves korra:

- Önként szívesen hallgatják a mesét, elbeszélést, verset.
- Vannak kedvenc meséik, verseik.
- A képeskönyveket érdeklődéssel forgatják, képek alapján felidéznek a cselekmény egyes mozzanatait, a hősöket.

- Tiszta kiejtéssel, természetes hanghordozással a ritmust érzékeltetve 5-6 mondókát és 3-4 verset emlékezetből képesek felidézni.

Fejlődés várható jellemzői 5 éves korra:

- Szeretik, maguk is kezdeményezik a mesélést, verselést.
- Emlékezetből felidéznek kedvelt mesék egy-egy részét, egy-egy hős cselekedetét. Képesek szóban kifejezni véleményüket a hősökkel, cselekedeteikkel kapcsolatban.
- Részeket tudnak dramatizálni.
- Természetes hanghordozással, tisztán ejtett hangzókkal, a ritmust érzékeltetve emlékezetből idéznek 2-3 kiolvasót, 6-7 /8-10 soros/ verset.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen mesélnek, kezdeményezik azt valamint a verselést, dramatizálást, bábozást. A mese szavait használják.
- Rövidebb mesét, a mese egy-egy részét önállóan elmondanak, erkölcsi ítéleteket fogalmazzák meg.
- Értékeljék, becsülik meg a könyveket.
- 6-8 /10-12 soros/ verset, 2-3 kiolvasót természetes hanghordozással, tiszta kiejtéssel, a ritmust és a vers hangulatát érzékeltetve emlékezetből felidézni.

Vizuális tevékenységek

/Gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, batikolás, vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás./

A felsorolt tevékenységek a gyermekek kedvencei. Feladatunk elsősorban a zavartalan feltételek biztosítása. Mindenkor álljon a gyermekek rendelkezésére számukra elérhető helyen az eszközök sokasága.

Célszerű a vizuális és munkatevékenységek összehangolása, hiszen a szabad, önálló tevékenykedés gyakran jár együtt viszonylag rendetlenséggel. A tevékenységek

megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei.

Kitűnően hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, mert érzelmileg közel állnak a gyermekekhez, megmozgatják fantáziájukat. Alkotókedvük kibontakozásához teljes önállóság szükséges.

Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást és dicséretet várnak a gyermekek. Uniformizáló nevelési módszerekkel elveszük a gyermekek bátorságát az egyéni kifejezésmódtól, tehát erre nincs szükség, sőt káros.

Fejlődés várható jellemzői 4 éves korra:

- A gyermekek biztonsággal mozogjanak az őket körülvevő térben.
- Igazodjanak el az elemi térviszonylatok között és értsék meg az e viszonylatokra vonatkozó kifejezéseket.
- A tárgyak térbeli kiterjedéséről sokoldalú látási-tapintási tapasztalataik legyenek.
- Eltérő nagyságú formák és ellentétes irányok közötti különbségeket vegyék észre.
- Teremtsenek egyszerű térbeli viszonyokat különböző formák között, építgetés közben.
- Térábrázolásban téri összefüggéseket is jelöljenek.
- Képeikben jelenjen meg a személyek, tárgyak ábrázolása.
- Ráismerhetően jelenítsék meg az emberi alakot rajzaikban és mintázásaikban.
- A formák tulajdonságairól látási- tapintási -mozgási tapasztalataik legyenek, nem fogalmi szinten /pl. simaság, érdekesség, laposság, felületek kényessége, gömbölyűség, szögletesség stb./.
- A gyermekek leljék örömeiket a színekben, bátran használják a színeket. Néhány általuk leggyakrabban használt színnek a nevét tudják. Szín szerint is képesek legyenek tárgyakat kiválasztani.
- Nőjön a gyermekek díszítő kedve, érvényesüljön a firkából, karikából születő ritmusteremtő képességük.
- Tudjanak ceruzával, krétával körvonallal alakzatokat rajzolni, ecsettel színfoltokat képezni, agyagból és gyurmából térbeli formákat alakítani.

- Szívesen nézegessék egymás munkáját.
- Alakuljon ki bennük az eszközök elrakásában való segítség igénye.

Fejlődés várható jellemzői 5 éves korra:

- Saját testükhöz képesek legyenek viszonyítani a környezetük tárgyainak térbeli helyét.
- Építgetés közben használják a térbeli viszonyokat és kezdik használni a viszonzyszavakat.
- A távolságok felbecsülését is kezdik érezni a játék, építgetés során.
- Kezden kialakulni az a képességük, hogy a teret játékuik céljának, rendeltetésének megfelelően át tudják alakítani /pl. lefedik elkerítik, berendezik stb./.
- A térbeli jelzések szándéka jelenjen meg festéseikben, rajzaikban.
- Legyenek képesek személyeket, egyszerű eseményeket általuk jól ismert tárgyakat jellemző jegyeikkel felismerhetően megjeleníteni, megformálni.
- A tagoltság, a fő részformák jellegzetességeinek jelzésére legyenek képesek /pl. fej kerek, ház szögletes stb./.
- Már ismerjék fel és alkalmazzák az alapvető képi kifejezőeszközöket: vékonyabb-vastagabb vonalakat, színfoltokat, mintázott formákat.
- Irányítással vegyék észre a környezet jelenségein, tárgyain, természeti jelenségein megjelenő feltűnő, erőteljes színeket.
- Igényeljük a díszítést, szívesen alkalmazzák képalakításukban és plasztikai munkáikban az egyszerű forma- és színritmusokat, a díszítés többféle technikáját /pl. formák válogatásával, lenyomattal, karcollással stb./.
- A „valamit alkotni” igénye kezdjen kialakulni bennük.
- Játékaikhoz segítséggel képesek legyenek egyszerű kiegészítő kellékeket alkotni.
- Az óvónő segítségével fedezzék fel és igényeljük a rendet, a színek és díszítés szépségét. Vegyenek részt létrehozásában.
- Mutassanak hajlandóságot az együttműködésre. Alkotás közben legyenek egymásra tekintettel, becsülik meg és vigyáznak más munkájára.

- Szívesen vegyenek részt az ábrázolás sokféle formájában.
- Biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit.
- Önállóan képesek legyenek az eszközöket elővenni, tisztántartásukban, elrakásukban segítséggel működjenek közre.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Az építésben, téralakításban már bátrak és ötlet dúsak legyenek.
- Rendelkezzenek sokféle tapasztalattal a változatos alakú zárt és nyitott terek elkerítésében, lefedésében, az építmények egyensúlyának megteremtésében.
- Tevékenyen vegyenek részt az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében, az alapvető térviszonylatok segítségével.
- Legyenek képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére.
- Egyéni módon tudják jelezni képalakításaikban az elemi térviszonyokat.
- Élményeik, elképzeléseik, képzeleteik megjelenítésében biztonsággal tudják használni a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Kedvelt színeiket színhasználatukban érvényesítsék.
- Irányítással képesek legyenek észrevenni a környezet, a műalkotások és saját munkáik színhangulatát.
- Formaábrázolásuk változatos legyen és képesek legyenek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat /pl. lány, fiú, cica, virág/.
- Emberábrázolásaiban jelenjenek meg a részformák /pl. ruha, haj stb./. Próbálkozzanak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- Nyilvánítsanak szóbeli véleményt a közös munkák értékelése során saját műveikkel és a műalkotásokkal kapcsolatban.
- Tudjanak formákat mintázni elképzeléseik alapján és a megfigyeléseik felhasználásával.
- Önállóan és csoportmunkában készítsenek egyszerű játékokat, kellékeket, maketteket.

- A megismert technikákat nagy önállósággal tudják alkalmazni /pl. nyírás, tépés, ragasztás, varrás, hajtogatás/.
- Kezdenek érdeklődni az érdekes, szokatlan jelenségek iránt.
- Szívesen vegyenek részt az óvodai környezet szépítésében, mondják el véleményüket a környezetükről.
- Felszólítás nélkül vegyék észre a tennivalókat /pl. a gyűrött terítő megigazítása/.
- A gyermekek többsége önmaga is kezdje el javítani saját készülő alkotását.

Ének-zene, énekes játékok

Az ének-zenei nevelésnek az óvodában jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány.

A néphagyományőrzés mellett a Kodály alkotta módszer is folyamatosan megújulva, megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások.

Tehát az a feladat sem korlátozódhat csupán a foglalkozások időtartamára. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására. A komplex foglalkozások inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Az éneklés, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, énekes játékok örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is

Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap.

A Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés a tevékenységközpontú óvodai nevelésen belül hatékonyan megvalósítható.

Fejlődés várható jellemzői 4 éves korra:

- Tudjanak mondókákat, játékdalokat, 2-3 alkalmi dalt óvónő segítségével, egyszerre, csoportosan, körülbelüli hangmagasságban /d-h között, 3-5 hangterjedelem/
- Képesek – oktáv távolságban – megkülönböztetni magas, mély hangokat, hallott beszédet és térben is érzékeltetni.
- Halk, hangos ének, zörej, beszéd közötti különbségeket felismerik, bemutatására képesek.
- Felismerik, megkülönböztetik eltérő zörejeket emberi hangot, 2-3 élesen eltérő hangszer hangszínét.
- Egyenletes liktetést – ének , mondóka közben – utánzó mozdulattal, mozgással, tapssal kifejezik.
- Óvónő segítségével tempót tartanak.
- Ismerik, tudják is használni – dob, cintányér, háromszög ritmusdob – az egyszerű hangszereket.
- Saját kedvükre önállóan, szívesen énekelnek, mozgással kísérik az éneklést.
- Óvónő énekét, hangszeres előadását érdeklődve hallgatják.
- Dalanyag 20 dal.

Fejlődés várható jellemzői 5 éves korra:

- Önállóan és csoportosan tudjanak mondókát, játékdalokat, 3-4 alkalmi dalokat óvónő kezdése után előadni /3-6 hangterjedelem/.
- Tisztán, együtt, jó szövegkiejtéssel énekeljenek, 8-at biztosan.
- Felismerik a magas-mély hangot beszédben, ének vagy hangszeres dallamon 2 fokozatban /oktáv és kvint/.
- Tudják térben is érzékeltetni, illetve megkezdett magasságban folytatni a dalokat.

- Halk-hangos közti különbséget ismerik, énekelnek, beszélnek, tapsolnak váltakozva is. Egyénileg és csoportosan is.
- Tanult dalokat szöveg nélkül hangszer vagy dúdolásból felismernek.
- Megkülönböztetik különböző zörejek hangját, beszéd, ének hangot, finomabb hangszín különbségeket, társak hangját.
- Felismerik, megnevezik a természet és környezet hangjait /szélzúgás, égzengés, madárhang, porszívó stb./.
- Járással, tapssal, mozgással egyenletes lüktetést kiemelik dalban, mondókában, szünetet kifejező mozdulattal mutatják.
- Tartják a tempót óvónő segítségével.
- Felismerik, érzékeltek dalban, mondókában, tapssal, járással, mozgással a gyors-lassú különbséget.
- Kettes lüktetést változatos mozdulatokkal érzékeltek.
- Egész csoporttal együtt, egyöntetű mozgás, esztétikus mozdulatokat folyamatosan végeznek.
- Ismerik, önállóan használják lüktetés és ritmus kifejezésére az egyszerű hangszereket /dob, háromszög, cintányér, zörgődob, síp stb./.
- Képesek kitalálni 6 hangterjedelemben dallamfordulatokat.
- Néhány percig figyelnek énekre, hangszerjátékra.
- Kitalálnak szöveget ritmusmotívumokat.
- Dalanyag 28.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóan, csoportosan – önálló indítással – tisztán helyes kezdő magasságban és tempóban szép szövegkiejtéssel /3-6 hangterjedelemben/ tudjanak énekelni.
- Egyszerű dallam és ritmusmotívumot énekelnek vissza.
- Felismerik, megnevezik 3 fokozatban a magas-mély relációt, tudják önállóan visszaénekelni, térben is érzékeltetve.
- Halk-hangos, gyors-lassú fogalom párokat együtt is érzékeltek, együtt, önállóan is.
- Ismert dalokat kezdő vagy belső motívumról is felismernek, dúdolás vagy hangszerről.
- Felismerik környezetük finomabb zörejeit, társaik hangját.

- Képesek dallamot rövidebb, hosszabb egységgel bujtatva előadni.
- Kitalált vagy dalmotívumot visszaéneklésére képesek csoportosan, egyénileg is.
- Felismerik, megkülönböztetik az egyenletes lüktetést és ritmust. Járással, cselekvéssel, tapssal, mozgással, dalban, mondókában érzékeltetik.
- Jól ismert dalokat ritmusról felismernek.
- Gyors-lassút érzékeltetik önállóan és irányítással.
- Tudják a dalok helyes lüktetését tapssal, járással.
- Ritmusmotívumokat képesek visszatapsolni.
- Egyensúlyváltást kívánó táncmozgásokat ismernek, tudnak.
- Egyszerű, esztétikus mozgásra, változatos térformára, táncmozdulatokra képesek önállóan is.
- Hangszereket önállóan használják saját, társaik kísérésére.
- Óvónő által kitalált szöveget bővítik segítséggel.
- Énekelt kérdésre dallamrögtönzéssel próbálgatnak válaszolni.
- Dalokhoz kitalálnak mozgásokat vagy tánclépéseket.
- Élőzenét, népdalokat vagy hosszabban énekelt, előadott dalokat figyelmesen hallgatják.
- Dalanyag 30 dal.

Az óvodapedagógus feladatai a művészeti tevékenységek megszervezésében

A csoportszobát úgy kell kialakítani a gyermekek bevonásával, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak.

- Minél több eszközt, időt, és helyet kell biztosítani a művészeti tevékenységek gyakorlásához,
- Lehetőségnyújtás a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására
- A gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását segítse elő
- Minél több élményt éljenek át a gyermekek, hogy megvalósíthassák elképzeléseiket
- Meghitt légkör megteremtése a napi mesélés, verselés, mondókázás során

VII. 3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenysége

Mindennapi mozgásos tevékenységek

„A tevékenységközpontú óvodai nevelési program mindenkor testnevelés foglalkozásainak szervezéséhez” útmutató alapján.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés lényeges eleme a testi fejlesztés. A 3-8 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül.

Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. Nagyon fontos a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítása.

Feladatai.

- a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztése
- a motoros képességek fejlesztése
- a vázizomzat erősítése
- a helyes testtartás kialakítása
- a mozgás és játékigény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítése.

Feltételei:

A feladatok megoldásához a foglalkozások szervezéséhez, vezetéséhez objektív és szubjektív feltételekre van szükség.

Objektív feltételek

Legelőször a megfelelő hely biztosítását kell kiemelni. A foglalkozásokat döntő mértékben a szabadban valósítjuk meg, ezért célszerű füves területeken különböző pályákat kialakítani. Jó ha van az udvaron kis dombos terület. A füves, dombos terület mellett szükséges az aszfaltos, kavicsos terület is.

Az udvar különböző részein lefektetett és lazán rögzített farönkök kiválóan alkalmasak az egyensúlyérzék fejlesztésére. A mászóakák is fontos kellékei az udvarnak. Minden, ami az óvoda udvarán található /fák, bokrok, homokozó, játékeszközök/ felhasználhatók a mindennapi testnevelés feladatainak megvalósításához. Ugyanez mondható el az épületen belül szervezett mindennapi testnevelésről is.

Mindenkor nagy gondot kell fordítani az alkalmazásra kerülő kézi és tornaszerek, berendezési tárgyak épségére, tisztaságára, valamint arra, hogy könnyen elérhetők legyenek, megfelelő számban álljanak rendelkezésre.

Szubjektív feltételek

A mindennapi testnevelés eredményességét nagymértékben meghatározza az óvodapedagógus személyisége, testi neveléshez való viszonya.

A gyermekek utánzási hajlamára építve, a testgyakorlatok mintaszerű végzésével, a játékba való aktív bekapcsolódással kedvezően motiválhatja a gyermekeket. A mindennapi testnevelés tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik /járások, futások, ugrások, függések, egyensúlygyakorlatok/.

Ezeket kiegészíti néhány talajtorna és kézi szerekkel végezhető gyakorlatok. Ide tartoznak a testnevelési játékok is.

Az óvodapedagógus feladata a mindennapi testnevelés megszervezésében

Minden nap lehetőséget kell adni arra, hogy a gyermekek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn tartózkodhassanak,

- biztosítani kell a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit
- változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával lehetővé kell tenni, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.

Fejlődés várható jellemzői 4 éves korra:

- A gyerekek örülnek a mozgásnak, az óvónő irányításával eljátszanak futó- és forgójátékokat.
- Néhány másodpercig nyugodtan állnak alapállásban.
- Képesek körülhatárolt területen futás közben felszólításra szétszórt elhelyezkedésben megállni.
- Természetes járással, emelt fejjel, ismétlődő egyenletes mozgással, a lábmunkával ellentétes karlendítéssel járnak.
- Ismerik a futás és a járás közötti különbséget.
- Képesek futás közben megadott jelre irányt változtatni, személyeket és tárgyakat kikerülni és megkerülni.
- Csúsznak, kúsznak, másznak a talajon irányváltoztatással is.
- Hat-nyolc lépés nekifutásból megtorpanás nélkül a megjelölt széles sávon átlépnek.
- A labdát helyben és járás közben maguk mellett egy kézzel gurítják.

Fejlődés várható jellemzői 5 éves korra:

- Eljátszanak futójátékokat kettős körből a szabályok magyarázata nélkül. Csoportos versenyjátékot tudnak játszani csapatban.
- Oszlopból és szétszórt elhelyezkedésből felszólításra kézfogással kört alakítanak.
- Összehangolt kar- és lábmunkával egyenesen és körben futnak.
- Két feladatból álló mászó feladatot 5-6 lépés nekifutással összekapcsolnak.
- Gurulóátfordulást végeznek hajlított térdű terpeszállásból zsugorülésen át alapállásba.
- 30-40 cm magasból páros lábbal pillanatnyi repülésen át talajt fognak páros lábba, hajlított állásba.
- Célba dobnak egykezes felső dobással.
- Labdát fognak, feldobnak és elkapnak.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik. Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban és ugrásban növekednek.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Fejlődik tér és idő tájékozódó képességük. Megszeretik és igénylik a mozgást.
- Egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat.
- A természetes járást ütemes járással váltakoztatják.
- Állórajtból kiindulva 20-30 métert futnak.
- Talicskáznak combfogással.
- Egyensúlyoznak padmerevítő gerendán.
- Hátsó függőállásban lábmozgást végeznek.
- Hat-nyolc lépés nekifutással tetszés szerinti akadályt átugranak. Ugrásukat a talajéréskor fékezni tudják.
- Kislabdát hajítanak távolba.
- Labdát vezetnek helyben.

VIII. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége óvodáskor végére eléri az iskola munkához szükséges fejlettségi szintet
2. Az iskolaérettség, az iskolai életre való felkészültségnek
 - a./ testi
 - b./ lelki
 - c./ és szociális kritériumai vannak.

Mindegyikre szükség van, egyik sem hanyagolható el a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Testarányai megváltoznak, megkezdzi fogváltását. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgás összerendezettebb, harmonikusabb.

Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finom motorika.

Szándékosan képes irányítani:

- mozgását
- viselkedését
- testi szükségleteinek kielégítését

A testileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

Folyamatosan fejlődnek a tanuláshoz szükséges képességei, érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama. A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a szándékos figyelem, mely a tanulás alapját képezi, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. Kialakulóban van a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.

Az óvodáskor végére szociálisan is éretté válik a gyermek az iskolára. Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására.

Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttekkel és gyerekekkel.

Egyre több szabálytudathoz tud alkalmazkodni.

Feladattudata kialakulóban van.

IX. Az iskolába lépés feltételei

- Tankötelezettségi kor elérése
- A fejlődés jellemzőiben leírtaknak megfelelő annak elérése, teljesítése
- Óvodai szakvélemény, szülő egyetértése
- Beiratkozás az Általános Iskolai Igazgató közzetétele után.

Szükséges: - óvodai szakvélemény,

- gyermek születési anyakönyvi kivonata
- szülő személyi igazolványa

X.1. Az óvónők feladata a gyerek iskolára való alkalmassá tétele esetén

- Munkájuk során tudatosodjék bennük, hogy ez a feladat folyamat jellegű, a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét.
- A gyermek adottságainak, képességeinek, készségeinek figyelembevételével tervezzék meg a gyerekek fejlesztési programját!
- Vegyék figyelembe a gyerekek érési folyamatait!
- Az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyerekeket megismerve oldják meg a 3–7 éves életszakasz feladatait úgy, hogy előkészítik a következő életszakaszt!
- Ne feledkezzenek meg a fejlesztés során a gyerek elemi pszichikus szükségletének kielégítéséről, a játékról! A játékba integrálják be a nevelés többi eszközét is!
- Mielőtt az iskolai látogatásra sor kerülne, az óvónők látogassanak el az iskolába, és hospitáljanak több órán, hogy az óvodai tevékenységi formákhoz leginkább hasonlót tudják bemutatni óvodásaik számára.
- Készítsék elő a gyerekeket az iskolai látogatásra!
- Látogassanak el közösen egy iskolába, egy órára!
- Felelősségteljesen, szakmailag kompetens módon döntsenek az egyes gyerek iskolára való alkalmassága felől!

- Adjanak meg minden információs segítséget a szülők számára, amennyiben úgy érzik, hogy bizonytalanok gyermekük iskolára való alkalmassága felől!
- Látogassák meg a gyerekeket az iskolában!
- Tapasztalataik alapján értékeljék ki saját elvárásait az iskolával szemben!
- Kezdeményezzenek kölcsönös hospitálási lehetőséget!
- A kölcsönösség formai elemei váljanak tartalmivá!

XI. Az óvoda kapcsolatai

1. Az óvoda és a család kapcsolata
2. Az óvoda és más intézmények közötti kapcsolata

Az óvoda és család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Alapelv, hogy kölcsönös, bizalomra épülő legyen. Foglalja magába mindazt, ami a gyermekekre vonatkozik.

A kompetencia alapú programcsomag használata során a szülők biztosítékot kapnak arra vonatkozóan, hogy a program középpontjában a gyerekek áll;

a boldog gyermekkort kívánjuk biztosítani a gyereke számára.

A program alkalmazása eredményeként gyermekük az iskolai életre alkalmas lesz .

A gyermekük komplex képességei fejlődnek.

A pedagógus figyelembe veszi a gyermeke egyéni és életkori sajátosságait.

Értékelik gyermeke azon tulajdonságait, amelyek csak rá jellemzőek.

Az óvodapedagógus a gyermekeknek megtanítja értékelni a másik gyerek másságát is.

A szülő megtapasztalja, hogy gyermeke számára olyan tudástartalmakat kap az óvodánkban, amelyek megalapozzák az iskolai tanuláshoz szükséges kultúrtechnikákat; gyermekének olyan értékeket (hagyományőrzés, hagyományápolás, a magyar anyanyelv, népdal, mese- és mondavilág, tisztelet, szeretet, megbecsülés, elfogadás, a közösségben való együttélés) közvetít, amelyek örök érvényűek.

A szülő érezheti, hogy a hangsúly a különböző módszerekkel történő egyéni fejlesztésen van.

Biztosítva érezheti a szülő, hogy gyermeke nevelő, fejlesztő intézménybe jár, ahol a szabad játék a nevelés fő eszköze.

A család –óvoda kapcsolata, együttműködésük szorosabbá válhat, fejlődhet, ahol a szülők észrevételeit figyelembe veszi az óvoda.

- Minden gyermeket óvodába kerülése előtt óvónői lelátogatnak.
- Évente legalább két alkalommal szülői értekezletet tartunk.
- Pedagógiai, pszichológiai előadások évente 1-1 alkalommal.
- Óvodai farsangi ünnepély nyilvános megtartása, gyermeknappal egybekötött családi délelőtti tartása alkalmanként.
- Folyamatos tájékoztatás a gyermek fejlődéséről.
- Ünnepek, ünnepélyeken való részvételi lehetőség.
- Az ünnepeket megelőző hetekben közös készülődés, munka délelőtti, délutánok együttes megtartásával.

Az óvoda és más intézmények közötti kapcsolat

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodai élet alatt /pedagógiai szakszolgálati intézmények, közművelődési intézmények/ és az óvodai élet után /iskola/ meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda mindig nyitott és kezdeményező. Az intézmény az ÁMK. tagintézménye a községi Művelődési Házzal együtt. Az utóbbival éves tervezettség alapján működünk együtt.

Előre tervezett gyermekrendezvényeken veszünk részt évente két alkalommal. Nyilvános farsangi ünnepélyünket a Művelődési Házban tartjuk. Iskolai rendezvényeken ott veszünk részt /gyermekszínjátások előadása óvodások részére/.

Az óvoda kapcsolata az iskolával

Minden óvónőnek ismernie kell az iskola elvárásait az óvodával kapcsolatban. Ez a felkészítő munka során majdnem napi kapcsolatot jelent.

Mit tehet az óvoda az átmenet megkönnyítése érdekében?

- Az óvoda feladata elősegíteni a gyermekek iskolára alkalmassá tételét, amennyire csak lehetséges.
- Ez nem jelenti azt, hogy már az óvodában kisiskolásként kezeljük őket!
- Tartalmilag, szemléletében át kell dolgoznunk az 1971 óta érvényes iskolaérettségi követelményrendszer kritériumait!
- Az óvoda vállalása, hogy az óvodás gyereket az iskolára alkalmassá teszi.
 - A család kötelessége, hogy gyermekét az iskolára készre tegye.

Mit tehet az iskola az átmenet megkönnyítése érdekében?

- Az iskola a korai szakaszban a játékoságból minél többet mentse át!
- Nem kell teljes mértékben száműzni, de a minimálisra kell csökkenteni a kezdeti kudarcok számát.

A sikerélmény hiánya negatív hozzáállást alakíthat ki a tanulóval, a tanító nével szemben.

Neurotizálhatja a tanulót, megbontva személyisége harmóniáját.

- Tekintetbe kell venni az óvodás- és az iskoláskor határán álló gyermek testi és szellemi fejlődésének

szerves összefüggését, azt, hogy a gyermeket elsősorban pszichésen kell előkészíteni az iskolai életre.

- Nem szabad elfelejteni, hogy az új életforma, az új kihívások nagy feladatot jelentenek a gyerekeknek!
- Az iskolai oktatásnak jobban kell számolnia a 6-7 éves tanulók életkori fejlettségével és igényeivel.

- Az oktatás során jobban figyelembe kell venni a gyerekek előzetes felkészültségéből adódó eltéréseket!
- A tanítás/tanulás kezdetén a manipulatív cselekvéses indítást és az alkotó tevékenységet állítsák előtérbe!
- Kövessék a gyermeki megismerés útját: eleven, cselekvő szemlélet – képszerű gondolkodás
- nyelvi, fogalmi, absztrakt tapasztalatszerzés!
- Az iskolai tanulás, mint tevékenységi forma kétségtelenül minőségileg más, mint az óvodáskor domináns tevékenysége, a játék. Ugyanakkor azonban a határ nem éles, és a játéktevékenységben is jelen vannak és formálódnak az iskolai tanuláshoz szükséges alapkészségek és tulajdonságok (a tartós figyelem, a beszéd és a gondolkodás, az önálló és társas cselekvés, a szabályok megtartása stb.). A játék az iskoláskorban is be tudja tölteni funkcióját, csak élni kell vele!
- Az iskola csak akkor beszélhet a gyermek személyiség fejlődésében folyamatosságról, ha egyrészt biztosítani tudja a tanulásra a fokozatos áttérést. Tehát az iskolai tanítás/tanulás megszervezése során érvényesíti a fokozatosság elvét! Másrészt az óvodában jól működő differenciált nevelést, fejlesztést folytatja!
- Az első időkben az iskolának kell alkalmazkodnia a gyerekekhez, hiszen a gyerekek még nem „igazi” elsősök, az iskolai oktató-, nevelőmunka által válnak azzá.
- Az első osztályban a legtapasztaltabb, legrátermettebb tanítónők tanítsanak!
- Nem közömbös az első osztályos pedagógus személyisége, lelki egészsége sem. Az első osztályos tanulók csak akkor tudják a tanulás örömét előbb-utóbb megízlelni – ami motivációként hat – ha a tanító is örömét leli pedagógiai munkájában.
- A gyerek megismerési vágyára építsenek, ne a tananyagra!
- Érdekesen tanítsanak, teremtsenek kedvet a tanuláshoz!
- Motiválják a gyerekeket, ébresszék fel a tanulási vágyukat és a tanulás iránti érdeklődésüket!
- Tartsák szem előtt, hogy az élethosszig tartó tanulást, a permanens tanulást készítik elő, és a most még gyereket felnőttkorára képessé kell tenniük új készségek elsajátítására!
- A beilleszkedésében gátolt gyermekre is figyeljenek!
- A mozgékonyabb gyerekekre is figyeljenek! Nála nem alakult még ki a serkentés és gátlás egyensúlya.

- Tegyenek a tanítónők látogatást a gyerekek óvodáiban, családjaiban is.
 - Az általános pedagógia eszközein túlmutató problémák oldására, megoldására, feloldására kérjék külső szakemberek segítségét, szakmai tudását!

Mit tehet az óvoda és az iskola az átmenet megkönnyítése érdekében?

- Mivel mindkét intézmény nevelési folyamatának részét képezi az átmenet kérdésköre, ezért nem külön-külön kell kezelni, orvosolni ezt a feladatot.
- Egymásra épülő, egységes szakmai programot kell kialakítani a gyerekek egészséges, harmonikus, folyamatos személyiségfejlődése, fejlesztése érdekében.

Iskolai életre való alkalmasság mutatói

Az általános iskolára való alkalmasság feltételei:

- a) biológiai alkalmasság,
 - ép idegrendszer
 - ép érzékszervek
 - rendezett mozgáskoordináció
 - fejlett csont- és izomrendszer
 - tartalmilag ép beszéd
- b) pszichológiai alkalmasság,
- c) kialakult feladattudat,
- d) koncentrált, megosztott figyelem,
- e) szándékos emlékezet,
- f) az analitikus-szintetikus gondolkodás elemei,
- g) szociális alkalmasság,
- h) empatikus közeledés a másik felé,
- i) közösségbe illeszkedés,
- j) szabálytudat érvényesítése,
- k) társak, felnőttek irányításának elfogadása,
- l) vezető, illetve vezetett szerepekkel való azonosulás,
- m) megbízatások elfogadása.

A fejlesztés iránya a kompetencia alapú fejlesztésben

A képességfajták szerinti fejlesztés képezheti az óvoda–iskola átmenet alapját.

Szociális képességek

- Kritikai gondolkodás
- Tervszerű, motivált munkavégzés, akaraterő, kitartás
- Kreativitás, problémamegoldó gondolkodás
- Konfliktuskezelés, szabálytartás
- Empátia, tolerancia, nyitottság
- Együttműködő-készség, szervezőkészség
- Önállóság, önismeret, önbizalom
- Metakommunikáció, az egyes társas helyzetekben való adekvát viselkedés, kommunikáció
- A demokrácia intézményeiben való részvétel, képviselői készségei

Értelmi képességek

- Pontos, differenciált vizuális észlelés
- Hallott-auditív információk pontos észlelése, megkülönböztetése
- A látott-hallott információk összekapcsolásának képessége
- Rövid idejű vizuális-verbális memória
- Szándékos figyelem
- Környezettudatos magatartás kialakítása
- Az alkotótevékenységek által növelni a tanulók önállóságát, önbizalmát
- A kreativitás fejlesztése (rugalmasság, nyitottság és eredetiség)
- Művészetekhez való pozitív viszony alakítása
- Az emberek közötti együttműködéssel kapcsolatos ismeretek, képességek, attitűdök fejlesztése

Információkezelés

- Információkezelés
- Problémakezelés
- Önismeret-fejlesztés
- Pályaorientáció
- Döntési képesség megalapozása
- Induktív, deduktív gondolkodás

Verbális képességek

- Szóbeli kommunikáció,
- Beszédbátorság (beszélgető kör)
- Belső képkészítés (mesehallgatás)

- Mozgáskoordináció (ritmikus tevékenységek) fejlesztése
 - Helyes beszédtechnika
 - beszédlégzés
 - artikuláció
 - beszédtempó
 - hangsúly
 - hanglejtés
 - Beszédpercepciók képesség
 - Gondolkodás
 - Magabiztos, tudatos, kreatív önkifejezés
 - Választékos, nyelvi eszközökben gazdag, kulturált stílus különböző kommunikációs helyzetekben
 - A kommunikációs igény motiválása, a kommunikáció segítése
 - A beszédfejlődés hátrányainak, valamint a kognitív funkciók sérülésének kompenzálása
 - A szókincsbővítés, a kifejezőképesség komplex fejlesztése (a verbális és nonverbális kommunikációs eszközeinek és kódjainak, a különböző információhordozók üzeneteinek megértése, feldolgozása)
- Testi képességek
- Összerendezett, koordinált mozgás
 - Nagymozgás
 - Finommotorika fejlesztése

Az óvoda kapcsolata az egészségügyi intézményekkel

Fogászat, védőnő, orvos

Évente egy alkalommal fogászati szűrésen vesznek részt a gyermekek. A védőnővel napi kapcsolatban állunk. Egészségügyi foglalkozásokat tart előzetes időpont egyeztetéssel a csoportokban. Elvégzi azokat a vizsgálatokat, melyek a beiskolázáshoz szükségesek. Időpontot kér az orvostól a kötelező orvosi vizsgálat elvégzéséhez. Vezeti a gyermekek egészségügyi törzslapját. Rendszeres tisztasági vizsgálatokat végez a csoportokban.

A közoktatás-irányítással és szakmai szolgáltató szervezetekkel kialakított kapcsolatok

Az intézmény fenntartásával összefüggő, önkormányzatra vonatkozó feladatok megvalósítása érdekében az önkormányzat jegyzőjével a vezető óvónő tart kapcsolatot.

Az Önkormányzat együttműködési szerződést kötött a hódmezővásárhelyi Nevelési Tanácsadóval, így a problémás esetekben a megállapodás szerint hozzájuk fordulhatunk.

Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság Szegeden a Pedagógiai Szakszolgáltató Intézetben működik, szükség esetén a kapcsolatot velük tartjuk.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységek

Ez a tevékenység a nevelőtestület valamennyi tagjának feladata.

Az intézményben egy gyermek és ifjúságvédelmi felelős van. A csoportvezető óvónők vele egyeztetik a problémás helyzetű gyermekeket. Elsődleges és meghatározó tennivaló a megelőzés.

A gyermekek életkörülményeiben tapasztalható veszélyeket, fejlődésükben észlelhető rendellenességeket időben fel kell tárni, és azonnal jelezni az arra illetékes szakembernek.

Az óvodai gyermekvédelem elsődleges feladata a gyermek személyiségének megismerése.

Az őszinte érdeklődés, a beszélgetések, a diszkréció, a megértés, a pedagógiai intuíció mind hozzájárulnak a személyiségzavarok leküzdéséhez.

Elemi:

- Az óvónő és gyermek személyes kapcsolata.
- A szociális hátrányok és a veszélyeztetettség mielőbbi feltárása.
- Családlátogatások során a szülők meggyőzése, a problémák közös orvoslása.
- Rendszeres kapcsolattartás a Polgármesteri Hivatal gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó dolgozóival, Népjóléti Intézet dolgozóival.
- Szükség esetén javaslattétel a rászoruló gyermekek önkormányzati segélyezésére.
- Javaslat a rászoruló gyermekek kedvezményes térítéses ellátására.

Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének, fejlődésének segítése

Elveink

A fejlesztés alkalma, tartalma és módszerei nagyban függenek a gyermekek adottságaitól, a hátrányos helyzet motívumaitól és az óvodapedagógus módszertani szabadságától.

Mindezek figyelembe vételével a tényleges feladatokat nem határozhatjuk meg. Ennek nyomán követésére a csoportnapló és a gyermeki fejlődés dokumentumrendszere ad tájékoztatást és ellenőrzési pontokat.

A szociálisan hátrányos helyzet feltárásának óvodai rendszere

Feltáró munka

Tájékozódás a beiratkozás illetve az első családlátogatás alkalmával.

Tájékozódás tapasztalatainak megismertetése óvodavezetővel és gyermekvédelmi felelőssel.

Intézkedési lehetőségek szelektálása

Szükség esetén kapcsolat felvétele védőnővel, családorvossal.

Szükség esetén kapcsolat felvétele szociális hálózattal.

Szükség esetén kapcsolat felvétele városi gyermekvédelmi szervekkel.

Fejlesztő-kompenzáló tevékenység

Fejlesztés óvodai csoportban, egyénileg illetve mikrocsoportosan.

Fejlesztés szakszolgálati közreműködéssel.

Kompenzációs, szociális juttatások biztosítása, lehetőségek megismertetése.

Belső kontroll

Fejlesztő-kompenzáló tevékenység hatékonyságának folyamatos értékelése.

Szükség szerint újabb intézkedések foganatosítása.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Óvodánkban az Alapító Okiratnak megfelelően meghatározott sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása valósul meg.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön.

Óvodánk nevelési célja, hogy biztosítsa a gyermek sajátos nevelési szükségleteihez, életkori, érési sajátosságaihoz igazodó támasznyújtáson, érzelmi biztonságon túl, szolgálja a harmonikus személyiségfejlesztést, a testi, értelmi, szociális fejlesztést, s egyben törekszik:

- Az interperszonális kapcsolatok, az énkép, önismertet fejlesztésére, új attitűdök kialakítására
- Speciális terápiák, módszerek alkalmazásával az egyre pontosabb észlelés, figyelem-összpontosítás, gondolkozás és emlékezet fejlődésének segítésére
- A verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztésére.
- A tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésére.

Szemponatok az integráció megvalósításához

A feltételek megteremtésére irányuló kérdések

- A csoport létszáma és az új gyerek befogadásának aránya megfelelő-e?
- Megvannak-e a gyermek befogadásának személyi feltételei?
- Megvannak-e a gyermek befogadásának tárgyi feltételei?

Felkészülés, megvalósítás

- Felkészülés a gyermek sajátos nevelési igényéből:
 - a szakirodalomból
 - a szülővel beszélgetés
 - orvossal, gyógypedagógussal beszélgetés
- Felkészülés a környezet tárgyi feltételeinek megteremtésével:
 - akadálymentesítés

- speciális szerek beszerzése
- speciális játékszerek beszerzése
- Felkészítés:
 - a szülők felkészítése
 - a gyerekcsoport felkészítése
 - a dajka felkészítése
- Programok, tervek kidolgozása:
 - a szakember fejlesztő terveinek kidolgozása
 - a pedagógus terveinek kidolgozása
- Folyamatos nyomon követés:
 - kognitív képességek, tanulás
 - szocializáció, játék
 - kommunikáció (verbális, nonverbális)
 - motoros képességek (nagy- és finommozgás)
 - önkiszolgálás
- Folyamatos együttműködés:
 - szülőkkel
 - szakemberekkel

XI. Az óvoda nevelési programjának értékelése

- A program bevezetése előtt az értékelést a vezető óvónő és a nevelőtestület végzi.
- Az óvoda nevelési programjának bevezetése 1999. szeptember 1. , annak értékelése a nevelési év végén. Az értékelést a vezető óvónő és a nevelőtestület végzi.
- A bevezetés után újbóli értékelés 3 év múlva. Szintén vezető óvónő és a nevelőtestület egyöntetűen.

A vizsgálat kiterjed:

- az előírtak megfelelnek-e a helyi körülményeknek,
- teljesíthető-e a kitűzött cél, feladat,
- kiegészítésre szorul-e a feladatrendszer, vagy esetleg csökkenteni szükséges, mert nem teljesíthető.

Szemponatok az óvodai nevelési program értékeléséhez:

- A program megfelel-e a törvényi előírásoknak?
- Tartalmazza-e az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott elveket, feladatokat, tevékenységi formákat?
- Tartalmaz-e többletfeladatokat, melyek ellátásához a feltételek nem biztosítottak?
- A program milyen kapcsolatban áll a környezettel?
- A program felépítése, tartalma, belső logikája mennyire felel meg a programkészítés általános normáinak?
- Sikerült-e megteremteni a célok, feladatok, tevékenységek összhangját?
- A tevékenységek tartalmi hogyan szolgálják a fejlesztési célok elérését?
- Az óvoda alapvető nevelési keretei: a gondozás, egészséges életmód biztosítása, a gyermekek érzelmi nevelése, szocializációja kellő hangsúllyal épül-e be az óvodai nevelési programba?
- A program szerkezete, kidolgozottsága, külleme segíti-e az áttekinthetőséget, érthetőséget?

XII. A programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

1. A program érvényességi ideje, értékelése, felülvizsgálata:

A program működőképességének vizsgálatában az óvodavezető irányításával – valamennyi óvónő részt vesz, nevelési évenként átfogó értékelést készít.

A teljes program általános és mindenre kiterjedő vizsgálata:

Vizsgáljuk nevelési-fejlesztési elképzeléseink eredményét a „Fejlődés mutatói óvodáskor végére” című programelemek segítségével.

- Az egészséges életmód, kiemelten a mozgáskultúra alakítása terén elért eredményeket.
- Az érzelmi nevelés és szocializáció terén elért fejlettségi szintet.
- Az értelmi és anyanyelvi nevelés terén elért fejlettségi szintet.
- A szűkebb környezethez fűződő viszony alakításában elért eredményeket.

A program megvalósításában az óvodavezető is közvetlenül vesz részt. A napi kapcsolat kínálja lehetőségeket élve a nevelő – fejlesztő munka értékelésével irányítja a program gyakorlati megvalósítását. A negyedévenkénti szakmai beszélgetéseken a szülők visszajelzéseit is elemzzük.

Négyévenként megvizsgáljuk:

- A gyermekek fejlődésére milyen hatással voltak a tervezett fejlesztési tartalmak.
- Milyen mértékben befolyásolta a nevelőtestület pedagógiai kultúráját, azonosult e vele.
- Szülői visszajelzéseket a programról.

Az értékelés módszere a dokumentumelemzés, nevelőmunka megfigyelése

A program módosítására

- az óvoda vezetője
 - a nevelőtestület tagjai
 - az intézmény fenntartója
 - a szülők képviselői útján /szülők munkaközössége/ tehetnek javaslatot.
-
- A program módosítását a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

- A módosított programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A program nyilvánosságra hozatala:

Az óvoda nevelési programja minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményekben található:

- az intézmény fenntartójánál
- az óvoda irattárában
- a vezető óvónőnél
- valamennyi óvodai csoportban
- Székkutas Községi Könyvtárban